ԱՄԵՆԱՅՆ ՐԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ ԸՆՏՐԿԵՑ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿԱՂԵՄԻԱՅԻ ՊԱՏՎԱԿՈՐ ԱՆՂԱՄ

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Ամենայն Հայոց Գարեգին Ա Կաթողիկոսին Հայաստանի Գլխու-
բյուրոնների Ազգային Ակադեմիայի ընդհանուր ժողովը ընտրել է ակադեմիայի
պատվավոր անդամ: Այս առիթով Վեհափառ Հայրապետը եռլուծման ժամանակ
Յորքից շնորհակալական եռուագիր է նշել Ազգային Ակադեմիայի Ուսումնա-
ցանկի Ֆադեյ Մարգարյանին: Հեռագրում ասվում է.

«ՄԵԾԱՐԳՈՅ

*ՏԻՍՐ ԱԿԱՂԵՄԻԿՈՍ ՖԱՂԵՅ ՍԱՐԳՍԵԱՆ
ՆԱԽԱԳԱԴ ԴԱՅԱՍՏԱՆԻ ԴՆՆՐԱԴԵՏՈՒԹԵԱՆ
ԳԻՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿԱՂԵՄԻԱՅԻ
ԵՐԵՒԱՆ*

Սիրելի Պրն. Սարգսեան,

*Այսօր սրտի խոր գոհունակութեամբ ստացանք Ձեր գիրը, որով կը յայտ-
նէք, որ Գլխուբյուրոնների Ազգային Ակադեմիան 29 Սեպտեմբերի իր նիստին
մէք Մեզ ընտրած է Պատուաւոր Անդամ Ակադեմիայի:*

*Խորապէս ազդուած ենք Ձեր այս բարձր գնահատութեան և բացառիկ
պատուին համար: Դաճեցէք ընդունել և ընդհանուր ժողովի յարգարժան
անդամներուն փոխանցել Մեր ջերմ շնորհակալութիւնները:*

*Եւ իՆչ իմաստալից զուգադիպութիւն...: Այսօր Սրբոց Թարգմանչաց
Վարդապետաց Տօնն է մեր ազգային Առաքելական Եկեղեցու մէք: Ինձ համար
մեր ազգի առաջին «ակադեմական կաճառ»ը եղել է Թարգմանչաց
Վարդապետաց հոյը 5-րդ դարուն գլխաւորութեամբ անզուգական գոյզին՝ Ա.
Սահակի և Ա. Մեսրոպի:*

*Մեր առողջական ապաքինումէն յետոյ Ձեզ և Ձեր պաշտօնակիցները
վերստին տեսնելու և Ձեզ հետ աւելի սերտօրէն գործակցելու քաղցր յոյսով և
աղօթքով:*

**ԳԱՐԵԳԻՆ Ա
ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ԴԱՅՈՅ**

ի Նիւ Եորք
10 Դեկտեմբերի 1998»:

Աշխարհի տարբեր համալսարանների և գիտական հաստատությունների
պատվավոր դոկտոր Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Ա Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի՝
Հայաստանի Հանրապետության Գլխուբյուրոնների Ազգային Ակադեմիայի
պատվավոր անդամ ընտրվելու լուրը հատկապես հոկտեմբեր ամսին

ծանուցելը հոգևոր մի մեծ խորհուրդ ունի, քանի որ հոկտեմբերը Հայոց Եկեղեցու համար Թարգմանչաց ամիսն է և, Վեհափառ Հայրապետի բնորոշմամբ. «մեր ազգի առաջին «ակադեմական կաճառը» եղել է Թարգմանչաց վարդապետաց հոյլը»:

Հայոց եկեղեցական ավանդույթի շրջագծում այս ամիսը, սակայն, անձնապես ապրված առանձնակի մի խորհուրդ ունի և Գարեգին Վեհափառի համար:

Ավելի քան կես դար առաջ Կիլիկյան Աթոռի գահակալության իր տարիներին Գարեգին Ա Գովսեփյանը հոկտեմբերը հռչակեց հայ մշակույթի ամիս Կիլիկյան Աթոռի համար: Սփյուռքի դժվարին պայմաններում իր գահակալության առաջին իսկ տարուց՝ 1977 թ., Գարեգին Վեհափառը վերակենսավորեց այս ավանդույթը և այն, չնայած համընկավ Լիբանանյան պատերազմի ծանր շրջանին, անխափան կանոնավորությամբ շարունակվեց հաջորդող տարիներին, բացառությամբ, 1978 թ. դժոխային հոկտեմբերի, և որին Արքայության բնորոշմամբ՝ «հոկտեմբեր ամսուն հոգևոր և իմացական վայելքի սփոփիչ և գոտեպնդիչ պահեր ընծայելով մեր ժողովրդին»:

1994 թ. ընտրվելով Հայոց Ընդհանրական Աթոռի Գահակալ, Գարեգին Վեհափառը Հայաստանյան պայմանների հաշվառմամբ շարունակեց այս ավանդույթը, որի նյութական արտահայտությունը դարձավ Թարգմանչաց տոնի օրը Ա. Մաշտոց դպրատան բացումը և այնտեղ հոկտեմբեր ամսին կազմակերպվող գիտա-մշակութային հանդիսությունները, որոնք մնացյալ ամիսներին էլ Մայր Աթոռում և ողջ Հանրապետությունում շարունակվելու էին տարբեր ձեռնարկումներով՝ հայագիտական ուսումնասիրությունների հրատարակության հայրապետական հովանավորումից մինչև գիտության և մշակույթի հետ հավատի ունեցած փոխկապակցվածության մասին այնքան ուսանելի խորհրդածություններն ու հրապարակային դասախոսությունները:

Գիշենք ակադեմիայի պատվավոր անդամ ընտրվելու նախօրեին Վեհափառ Հայրապետի օրհնության խոսքը Հայաստանի Հանրապետության Գիտությունների Ազգային Ակադեմիայում գումարված «Հայաստանը և քրիստոնյա Արևելքը» գիտաժողովում, ուր սեղմ և ընդգրկուն կերպով աշխարհագրական, մշակութային և եկեղեցական տեսանկյուններից ներկայացնելով արևելաքրիստոնեական աշխարհը և Հայոց եկեղեցու կապը վերջինիս հետ, այնուհետև հոգևոր դիտարկումով անդրադարձավ եկեղեցա-պատմական և ընդհանրապես գիտական խնդիրներին՝ խոսքը խարսխելով Սուրբ Գրքի, Ընդհանրական ու Հայոց եկեղեցու հայտերի վկայությունների վրա:

1965 թ. Լոնդոնում լույս տեսավ Գարեգին Վեհափառի՝ որպես Օքսֆորդյան ուսումնառության շրջանի ավարտաճառ գրված «Քաղկեդոնի ժողովը և Հայ եկեղեցին» գիրքը, որին այնուհետև հաջորդեցին համանման մի շարք այլ գործեր ևս: Եկեղեցական բոլորանվեր ծառայության պատճառով թեև Գարեգին Վեհափառը հաջորդող տարիներին հնարավորություն չունեցավ գիտական այսօրինակ խնդիրների քննությանը պարբերաբար անդրադառնալու, սակայն քանի որ գիտությունը միայն անմիջական հետազոտական աշխատանքներով չի սահմանափակվում, այլև վեր բարձրանալով փորձառական (էքսպերիմենտալ) աստիճանից հանգում է տարբեր գիտակարգերի համադրական քննությանը, առանձնակի կարևորություն ընծայելով արդի

աշխարհում մարդու կեցության կերպին ու գոյաբանական խնդիրներին, որով զբաղվում է նաև ժամանակակից աստվածաբանությունը, հարցեր, որոնք միշտ էլ քննության նյութ ու հոգևոր մտածում են եղել Գարեգին Վեհափառի համար թե՛ մեր ներքին ազգային-եկեղեցական կյանքի և թե՛ միջեկեղեցական հարաբերությունների ու էկոմենիկ շարժման շրջագծում:

Դարեր շարունակ հայկական գիտությունը ժամանակի բոլոր գիտաճյուղերի ներառմամբ զարգացել է մեր միջնադարյան վարդապետարաններում, և Գարեգին Վեհափառին Հայաստանի Հանրապետության Գիտությունների Ազգային Ակադեմիայի պատվավոր անդամ ընտրելով՝ Նորին Սրբության հոգևոր-գրական վաստակի միջոցով Հայկական Ակադեմիան զնահատանքի ու երախտիքի իր վերաբերմունքն է արտահայտում նաև Հայոց եկեղեցու հանդեպ:

Այսօր գիտության առջև ծառայած մեծագույն հիմնախնդիրը կատարված հետազոտությունների արդյունքների համար գիտնականի բարոյական պատասխանատվության գիտակցումն է, թե՛ իր երկրի ու ժողովրդի և թե՛ մարդկության ընդհանուր տան՝ Երկիր մոլորակի առջև:

«Էջմիածին» ամսագրի խմբագրության կողմից շնորհավորելով Վեհափառ Հայրապետին՝ Ազգային Ակադեմիայի պատվավոր անդամ ընտրվելու կապակցությամբ, լիաժույս ենք, որ Նորին Սրբության և իր անձի միջոցով Հայոց եկեղեցու ներկայությունը հայկական գիտության կաճառում կնպաստի գիտական հետազոտությունների արդյունքների հոգևոր վերիմաստավորմանը, որն արդեն կարևորագույն նախապայմանն է գիտական հետազոտությունների հնարավոր հետևանքների հանդեպ բարոյական պատասխանատվության մեծացման ու ճշմարտությանը հասու լինելուն, այն ճշմարտությանը, որի մասին Երկնառաք Վարդապետը պատգամում է. «Եւ ծանիջիք զճշմարտութիւնն, եւ ճշմարտութիւնն ազատեսցէ զձեզ» (Յովհ. Ը 32):

ՎԱՐՂԱՆ ՂԵՎՈՒԿՅԱՆ